

Två år med AFS 2015:4, Organisatorisk och social arbetsmiljö

Christina Jonsson

Enhetschef

Avdelningen för regler

OSA är bra för att...

- Det har skapat intresse och visar på vad som orsakar ohälsa
- Faktorerna reducerar området, dess komplexitet och minskar antalet frågeställningar
- Det utgörs av väl kända faktorer som har bäring på hälsa
- Det avgränsar, preciserar och skapar rättssäkerhet
- Gemensamt språk

På arbetsplatsen ska man...

**Anpassa resurserna till kraven i arbetet
(eller vice versa)**

Klargöra arbetets innehåll

- Vad som görs, vad som ska göras och vem som ska göra vad.
- Kvantitet (hur mycket) och kvalitet (tillräckligt bra)
- Arbetsgång/metod
- Prioriterings principer

Identifiera stark psykisk påfrestning

Bedöma risker kopplade till arbetstid

Förebygg kränkande särbehandling

Ha rutiner för hur kränkande särbehandling ska hanteras

- Vem tar emot information
- Vad mottagaren ska göra
- Hur och var de som är utsatta snabbt kan få hjälp

Se till att chefer och arbetsledare har kunskaper om hur man förebygger och hanterar ovanstående

Komplettera arbetsmiljöpolicyn med mål för organisatorisk och social arbetsmiljö.

**Se till att det finns ett SAM på OSA området,
så att ...**

- **alla risker uppmärksammas**
-kräver systematisk undersökning av det som föreskrivs i §§
- **åtgärder som vidtas är rätt eller tillräckliga**
- ta reda på orsakerna till risker, tolka och analysera i dialog,
åtgärder på rätt nivå i organisationen

Om fel åtgärd vidtas kvarstår risken – två exempel

Ökad bemanning

- MEN grundproblemet är inte åtgärdat - fortsatt oklart vad som förväntas av arbetstagarna. Dessutom behöver nya arbetstagarna mycket hjälp av erfarna vilket innebär att arbetstagarna har fortsatt hög arbetsbelastning.

Avsatt tid för återhämtning i form av raster och pauser

- MEN arbetsuppgifter läggs på hög – arbetsbelastningen kvarstår.

!

- Glöm inte att beakta alla befattningar
  - Chefers arbetsmiljö påverkar arbetstagarnas arbetsmiljö
  - Stanna inte vid årliga enkätundersökningar
  - Dokumenterad riskbedömning och åtgärdsplan ger möjlighet för alla arbetstagare och chefer att se arbetsmiljöarbetet
- ... och går att följa upp

*150.000 arbetsgivare
som sysselsätter 3,5 miljoner anställda
har kännedom om de nya reglerna*

**Organisatorisk och social
arbetsmiljö**

Arbetsmiljöverkets författningssamling

*13 000 besökare på
informationsträffar*

220 000 visningar av
filmen *Utmaningen*

Vad letar du efter?

Q Sök

Arbetsmiljöarbete
och inspektioner

Hälsa och säkerhet

Inomhusmiljö

Produktion,
industri och logistik

Om oss

AV TARIK SALEH, MARIANNE GUSTAVSSON & LISA BELFRAGE

UTMANINGEN

EN FILM OM DEN SJUKA JOBBSTRESSEN

▶ SE FILMEN

→ Nya arbetsmiljöregler för ett hållbart arbetsliv

Spridning av föreskrifterna

- Föreskrifter nedladdade i över 220 000 exemplar
- Vägledning såld i ca 10 000 exemplar, nedladdad i över 53 000 exemplar

Noterade brister vid inspektion

- Över 4000 brister under perioden april 2016 - november 2017
- Vanligast:
  - §9 Ohälsosam arbetsbelastning
  - §10 Otydligt arbetsinnehåll
  - §11 Starkt psykiskt påfrestande
  - §12 Arbetstidens förläggning
  - §§13-14 Kränkande särbehandling

Krav i inspektioner

- Ställs oftast på att arbetsgivaren ska
  - Undersöka och riskbedöma
  - Åtgärda och följa upp
  - Dokumentera, handlingsplan

Nationella inspektionsinsatser med inriktning OSA

- Äldreomsorgen, 2017 – 2019, regeringsuppdrag
- SAM-OSA, 2017 – 2019
- Organisatorisk och social arbetsmiljö, 2018 – 2020
  - Hot och våld, HVB- och LSS-boenden, 2018
  - Arbetstidslagstiftningen (ATL), 2018
- Fokusområde Bygg 2018
  - Tre huvudaktiviteter, varav en: Första linjens chefer
- Ett hållbart arbetsliv, 2018 – 2020
  - SAM – Ergo: däckbranschen och lokalvård under 2018

Organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4)

www.av.se

ARBETSMILJÖ
VERKET

Vad letar du efter? **Sök**

Arbetsmiljöarbete
och inspektioner

Hälsa och säkerhet

Inomhusmiljö

Produktion,
industri och logistik

Om oss

Vi arbetar för din arbetsmiljö och ger stöd till arbetsgivare för att ingen ska skadas, bli sjuk eller dö på jobbet.

→ Arbeta med arbetsmiljön